

DRUGI PORAZ

PRIZNAJMO si odkrito in naravnost: Tito nas drugič zmaguje. Prvi poraz smo doživeli 1. 1945 in ga še predobro pomnimo, ne da bi mnogo spominjali nanj. Drugi poraz pa doživljamo te dni.

Marsikdo se tega morda še ne zaveda. Saj smo tudi one pomladi 1945 včasih slišali, da se bomo precej potem z zavezniki zmagovito vrnili v Ljubljano. Tako tudi danes še slišimo kako naj komaj čakamo še ene vojne, pa da bomo z zavezniki marširali nazaj v domovino. Samo glavni naslovi zapadnih časopisov pa so morali spraviti v obup vsakega sanjača te vrste, ki jih bere. Kajti kot pišejo, je Tito malo manj kot mučenik za svobodo in neodvisnost Jugoslavije. Prešine nas kurja polt ob tem nesmislu. Edino pametno pa je, da ne puščamo odvratnega vprašanja, pač pa da ga do kraja preiščemo in se ob pravem času ravnamo po zaključkih. Sicer bi noro skrivali glavo v pesek pred pretečo nevarnostjo.

PRVI PORAZ

Prvič smo bili premagani na trdi zemlji, v borbi, kjer je tekla kri, a je imela odločilno vlogo zane-marjena politika. To "izdajstvo" politike se nam je prikazovalo, ko se je vojska borba končala z zasužnjenjem domovine, begom od doma in pokoljem desetisočev. Ostalo pa nam je silno duhovno orožje, ki nam je dajalo svetle upe. Bili smo namreč prepričani, da predstavljamo voljo naroda, ki noče komunizma in noče Tita, ki pa hoče krščanstvo, svobodo, demokracijo, red in odgovorno vladno. Kot se je nasprotstvo med Zapadom in Vzhodom večalo, tako je naše orožje pridobivalo na moči in so se množili naši upi. Modrost je obstajala v tem, da bi svoje orožje dobro izrabili. Prepričati bi morali zapadni svet, da je Titovo nasilje nevzdržno, da bi narod z navdušenjem sprejel red in svobodno vladno, prepričati bi morali, da narod ne mara ne desnih ne levih diktatur in da je demokratična vlada možna in za nas in za nje najboljše. Ko bi bil Zapad z nami vred o tem prepričan, takrat bi protikomunistični Slovenci dosegli prvo zmago. Po pravici bi se mogli šteti k Zapadu in bi mogli pričakovati vso podporo.

Zgodilo pa se je ravno nasprotno. Namesto da bi mi, je Tito prepričal svet—o tem, da je njegova diktatura še najboljša od vseh možnosti za Jugoslavijo.—Težko je verjeti. Dolgo je bilo tudi težko verjeti, da je Tito res pretrgal prijateljstvo s Sovjeti. Zadnji meseci pa so to temeljito potrdili. Skoraj se prostaško zmerjajo v notah, ki naj bi bile diplomatske, zaradi opustitve zahtev po Koroški in zaradi sovjetskih državljanov, ki naj bi jih zatirali v Jugoslaviji. Če dodamo še pisanje Kominformovskih časopisov, vidimo, da je Tito "nepismen nizek buržuj, fašist" in podobno, "ki bo končal kot Hitler ali Mussolini" in kateremu naj "se upre svobodoljubno ljudstvo Jugoslavije." Taki nazivi nas seveda zabavajo in ne moremo se ubraniti zadovoljnega nasmeška. Besedna in gospodarska vojna proti Jugoslaviji pa je rodila usodne posledice. Jugoslovanska vlada je "sovražnik SSSR" . . .

PRIJATELJ TITO

Tito je postal junak, prvi, ki se je postavil po robu Moskvi. V izbiri "kaj imaš rajši, Tita ali Moskvo?" si zapadnjak pač izbere Tita, že zato, ker se boji Moskve. Druge izbire ni. Tito ne popusti pri neodvisnosti Jugoslavije. Ne odneha tudi ne od komunizma za notranjo rabo, a to so končno privatne zadeve. Važno je, da sta on in Zapad sovražnika Sovjetov.

Na lepem smo si tako edini v nasprotstvu do Tita — s komunisti. Ljudem doma je Titov "nacionalizem" in upiranje Moskvi verjetno všeč. Tudi oni so proti Kominformi, torej v tem s Titom edini—čeprav tudi proti Titu, na tihem, a to ne pride v svet.

Tako smo zdaj pred čudnim dejstvom. Namesto da bi mi dopovedovali svetu, da ljudje doma komaj čakajo svobode, je Titu uspelo pokazati, da so ljudje z njim vred za neodvisnost od Moskve, da ima v tem polno oporo naroda. Uspelo mu je tudi da si pridobi podporo Zapada. Tisto podporo, ki bi jo rabili mi: simpatije in material. Vendar pazijo, da ga ne bi spravili v zadrego, kot so rekli v angleški zbornici.

Potrdil je dovolj. Obeta se zelo ugodna trgovinska pogodba z Anglijo. Jugoslaviji so odobrili nabavo železarne iz Amerike. Odobrili so ji posojilo Svetovne banke. Zaprošila je za posojilo v USA, kjer pravijo, da se spleča tvegati. Saj je razumljivo. Jugoslovansko gospodarstvo rabi tržišč in strojev. Na Vzhodu tega ne dobi, torej se je obrnilo proti Zapadu. Zapadu koristi jugoslovanski spor z Moskvo, ker je oslabil sovjetsko sredozemsko krilo. Daje tudi sijajen slab zgled drugim satelitom. Zapad ga hoče izrabiti in pokazati, da je možno in celo prijetnejše živeti neodvisno od Moskve. Ako bi takemu zgledu sledili drugi, bi bila SSSR oslABLJENA in zagrajena —v veliko veselje in korist Zapada.

Nekateri med nami pa še goje upe, kako bi v kakšni vojni z Rusi korakali tudi nad Jugoslavijo. Ne vidijo, da nas je Tito drugič porazil in iz sovražnika Zapada postal sovražnik Moskve — in skorajda prijatelj Zapada.

ZAKAJ TO?

Ob tem črnem dejstvu pa nima smisla obupati. Dovolj dolgo se je obetalo, da smo se nanj mogli pripraviti. Končno še vsi dobro vedo, da je Tito le diktator. Tudi naš čas bo spet prišel. Moramo pa biti pripravljeni in se izogniti starim napakam, če hočemo še obstati kot Slovenci. Prvič nas je komunizem porazil vojaško, predvsem pa politično; drugič politično. Obakrat nam je manjkalo enotnega nastopa, obakrat nas je porazil razbite in nepripravljene. Obakrat nam je manjkalo sposobnega vodstva.

Doživljamo drugi poraz. Ni nam zlomil trdne vere v krščanstvo, svobodo, demokracijo. Hočemo ostati Slovenci in hočemo doma mir in svobodo. Vemo pa, da rabimo zato pametno, demokratično, sposobno vodstvo. Vodstvo, ki ne bo samo sedelo in molčalo in gledalo poraze, morda dremalo, pač pa vzdignilo glas, uredilo naše vrste in delalo za pravico in svobodo. Vodstvo, ki bo zmagalo.

M. Tavčar

★ ★ ★

? ! ?

Iz naših dni.—Sedela sva pri kaši piva. Pa mi je prijatelj tožil o Angležih, ki jim spet rastejo simpatije do Tita. V njem vidijo resnega protivnika in velikega upornika Stalina. In Stalin postaja danes zanje to, kar je bil pred desetimi leti Hitler. Torej Tito samo pomaga Angležem . .

Ko sem mu na to razburjen dejal, kaj vendar delajo naše organizacije, voditelji, naš Narodni odbor, da v svet ne vpijejo resnice o Titu, na ves glas ne kriče, me je prijatelj ves zaskrbljen prekinil rekoč: "Pst, tiše, tiše, narodni očetje vendar spijo . . ."
G.N.

NEKAJ PRAVICE TUDI ZA KOROSKE SLOVENCE

KONČNO so tudi Britanci pristali, da dobe koroški Slovenci in gradiščanski Hrvati nekaj pravic v okrilju Avstrije. Predčasno so zapadne sile odrekale slovenski in hrvatski manjšini vsako pravico na poseben statut v okviru avstrijske ustave. Končni sporazum med štirimi zunanjimi ministri pa predvideva:

1. Slovenci in Hrvati bodo uživali iste pravice kot vsi drugi avstrijski državljani:

2. Na Koroškem, Štajerskem in Gradiščanskem, kjer prebiva slovensko ali hrvatsko ali pa mešano prebivalstvo, bo poleg nemščine uradni jezik tudi slovenščina in hrvaščina;

3. Koroški Slovenci ter gradiščanski Hrvati

bodo pri sodelovanju v kulturnem, upravnem in sodnem ustroju enakopravni z drugimi državljani.

Te določbe bodo postale del mirovne pogodbe z Avstrijo.

TRŽAŠKA DEMOKRACIJA

Kljub stalnemu prizadevanju Slovenske demokratske zveze v Trstu je Zavezniška vojaška uprava šele nedavno (štiri leta po vojni!) izdala odlok v pogledu prošelj za vzpostavitev poitalijancinih slovenskih priimkov v prvotno obliko (brez roka!). Avgusta pa je Zavezniška vojaška uprava ta odlok preklicala, in tako spet zadovoljila neofašiste, ki se skrivajo pod laško demokristijano!

★ ★ ★

RAZGLEDI

ZACENJAMO novo rubriko, da damo čitateljem in javnosti možnost seznanitve z različnimi našimi notranjimi problemi, ki smo jih morda doslej premalo ali pa preveč enostransko poznali in ocenjevali. Prispevki za to rubriko bodo smatrani kot osebno mnenje pisca, ter morajo zato biti podpisani.

UREDNIŠTVO

★ ★ ★

J. N. P. "ZBOR"

Da ni prišlo leta 1941 do okupacije in nato do emigracije, verjetno ne bi bilo treba kaj več obravnavati jugoslovanski narodni pokret "ZBOR," ki se v Sloveniji nikakor ni mogel utrditi kot pomembni politični faktor, kaj šele da bi potegnil za seboj množice. Toda naš razvoj od 1941, ko smo često čuli o Zboraših, ter njihova nesporna aktivnost na različnih področjih, na katero smo posredno ali neposredno naleteli, nas sili, da bi stvar malo globlje spoznali, vsekakor pa vsaj objektivno, ne da bi se vdajali čustvom političnih (ali vojaških) nasprotnikov J. N. P. Zbora.

Študij Zborovih "Načel in smernic," katerih duhovni oče je nesporno pok. Dimitrije Ljotič, nam odkrije vrsto idealnih pa tudi stvarnih pogledov na vodstvo naše notranje politike v Jugoslaviji. Nosilec teh pogledov, načel, je delo, borba za pravico, poštenje in svobodo. Sam pok. Ljotič kot minister za pravosodje v predvojni Jugoslaviji je dokazal, da ima trden namen ta načela sprovesti tudi v javnem življenju, ker se ni hotel kot minister ukloniti korumpirani vladajoči kasti, še manj pa zatajiti svoja osebna načela, ki so kasneje postala tudi v glavnem načela Zbora. Mnenja sem, da bi zato takšna osnovna načela, o katerih pa naj pišejo kompetentnejši od mene, sprejel prenekateri Slovenec, če ne bi prišel v spor z dvema Zborovimi političnimi stališči. In o teh naj govorimo danes.

Zbor stoji na stališču enega jugoslovanskega naroda, ki je sestavljen iz večih plemen, med njimi tudi slovenskega (Sicer pa so zastopale to stališče tudi nekatere druge politične grupacije, srbske ali jugoslovanske, in celo njihove bivše sekcije za Dravsko banovino!). Vsak stvaren in zaveden Slovenec mora to stališče zavrniti kot nepravilno. Predpogoj in pravno edino določen kriterij, da je neko ljudstvo smatrano kot narod, je zavest tega ljudstva, da tvori tak narod in da mu pripada. Vse drugo, kot teritorij, zgodovina, izvor, jezik, vera itd., je le vzporednega, nebitvenega značaja. Mi vsi vemo, da se slovensko ljudstvo ne smatra za jugoslovanski narod, niti ne za slovensko pleme. Ono sestavlja in pripada slovenskemu narodu. Noben zakon ali ustava, nobena volja vladarja ali zgodovinarja ne more tu zanikati volje in stališča ljudstva.

Dalje je Zbor mnenja, da so politične stranke nepotrebne, celo škodljive, ter da naj se vse javno življenje razvije v okviru stanov. Zato naj se stranke razpuste ter izvede organizacija po stanovih. Nočem se spuščati v načelno vprašanje, ali so stanovi boljši od političnih strank, ali so stanovi manj sebični od političnih strank, zakaj so se v novem veku uveljavile stranke, ki so domala nadomestile srednjeveške stanove, zakaj je baš sistem organiziranja ljudstva po stanovih tako običajen v totalitarnih državah, skratka prednost enega ali drugega. Kritična točka pri Zboru je nekaj

drugega: ali organizacija po stanovih, ki je zvezana z razpustom političnih strank, kar bi Zbor, če bi bil na oblasti, tudi izvedel, jamči da se bo z razpustom političnih strank razpustil tudi Zbor? Ali pa bo ostal kot nekaka privilegirana vodstvena kasta, ki se — objektivno vzeto — more razviti v družbo dobrih državnih upraviteljev — ali pa v družbo prvovrstnih političnih tlačiteljev. Poznana nam je sodobna zgodovina in vemo, kam lahko ena skrajnost privede. Četudi kljub temu vsaj teoretično obstoja tudi prva, dobra možnost, je vendar človeštvo, narod, predragocen material, da bi smeli delati na njem poizkuse. Zato nas izkušnje in varnost silijo, da podpiramo svobodni sistem svobodnih političnih strank, ki se potegujejo za zaupanje naroda.

D.P.

★ ★ ★

JAVNO MNENJE

Graški študentje.—Uredniku Klica Triglava.

Gospod urednik! V zadnji številki Vašega lista ste priobčili pismo slovenskih študentov iz Gradca, ki apelirajo na pomoč slovenske javnosti. Uverjen sem, da bo Klic Triglava preko svojega socialnega sklada pomagal kolikor bo mogel. Toda spomnili se boste, g. urednik, da je Slovenski socialni odbor, kolikor je bilo mogoče ugotoviti, dobival iz Amerike od slovenskih izseljencev in tamk. Katoliške lige težke tisoče dolarjev za—slovenske begunce. Kje je ves tisti denar in kdaj bo Slovenski socialni odbor podal obračune o svojem poslovanju? Ves denar ni bil razdeljen beguncem in Socialni odbor bi moral voditi skrb tudi o slovenskih študentih, ki naj bi dokončali študije. Tam torej bi se morala dobiti izdatna sredstva, da se našim študentom omogoči dokončanje študija, toda ne spet po strankarskih ampak zares slovenskih vidikih. Zahvaljuje itd.

Ivan Jenko

tajnik Slovenske Pravde

Odkrite besede.—"Odkritim besedam" g. B. P. (KT št. 28) bi rad dodal še tole: "Patriciji" kar dobro razumejo novi čas in zarjavelost starih meril, zarjavelost "liberalcev in klerikalcev." Ker pa bi to bil morda konec tudi zarjavelih gospodov, pa rajši glave v pesek in nadaljujmo paševanje...

J.G.

Mi še letaka nismo sposobni...—Cenjeni g. urednik! Obstal sem pred poljskim lepakom, ki ob 10-letnici vojne opominja Angleže na zasužnjeno Poljske. Spreletelo me je, da Slovenci ne spravimo kaj takega skupaj. Ali spe naši "vodilni," katerih dolžnost bi bila tako delo? Kje so vidni, sposobni in delavni Slovenci?

J.G.

Oton Zupančič.—V članku o Zupančiču je Ljubo premalo označil moralno defektnost tega moža. Bilo bi potrebno radi velikega pohujšanja, ki ga je povzročal in radi podlosti, ki jih je zagreševal javno od leta 1945 dalje, zasebno jih je pa že poprej vedno. Bil je grd značaj, zelo grd. To mi je večkrat zatrjeval že Ivan Cankar, a ravno ob Cankarjevem pogrebu je zagrešil eno tako podlost tudi napram meni, zaradi česar nisva potem kakih osem let govorila. S te strani ga je bridko poznal tudi rajni dr. Prijatelj in je bil istega mnenja. Trubar, Prešeren, Slomšek, Cankar, Levstik, dr. J. E. Krek in drugi naši največji duhovi niso dobili nikoli nobene medalje, Zupančič jih je bil poln in to je zelo značilno.

M.J.

KOLEDAR "SVOBODNE SLOVENIJE"

ZA LANSKI božič je izdala "Svobodna Slovenija" v Buenos Airesu svoj koledar. Bral sem v raznih listih o njegovi bogati vsebini, zato sem ga iskreno želel dobiti v roke čim prej. Šele pred kratkim se mi je to posrečilo in vprav hlastno sem ga prelistal, nato pa seveda še prebral. Toda že prvi vtisi so bili naravnost — bolešno trpki, kajti koledar me je zopet iznova prepričal, da ni naučila prav važnega dela naše emigracije vsa dosedanja naša tragedija prav ničesar in da se ta kratko in malo tudi ne mara ničesar naučiti.

Res je, ta koledar je doslej menda največji tisk naše emigracije. Sestavljen je po stereotipni šabloni koledarjev, kakršne so izdajale pri nas že skoro sto let razne družbe s Šmohorsko na čelu. Pošteno priznam: tudi vsebina je pestra in bogata ter v tem pogledu celo daleč prekaša nekdanje naše koledarje. Mnogi sestavki imajo trajno literarno vrednost, drugi so dragoceni prispevki k zgodovini največje katastrofe slovenske preteklosti in tretji bi naj bili ogledalo boli in okoličin, v katere je danes obsojena slovenska emigracija.

Je pa še druga važna plat, ki kaže vso neodgovornost nekaterih plasti naše emigracije. Krog, ki je izdal ta koledar, si je lastil in si še danes edini lasti ne le reprezentanco vse slovenske emigracije, temveč celo vsega slovenskega nekomunističnega tabora sploh. V tem primeru je menda več kot samo po sebi umevno, da bi bila potem tudi njegova najelementarnejša dolžnost podati tudi v koledarju verno in objektivno sliko vse slovenske emigracije, njenega položaja, dela in teženj. Žal, da tega ni naredil, temveč je iz vsega koledarja jasno razvidna stara, nesrečna, ne le strankarska, temveč naravnost klikarska ekskluzivnost iz časov našega najbolj borniranega strankarstva. Nobenega dvoma ni, da je leposlovno ustvarjanje prevažen činitelj kulturnega življenja vsakega naroda, toda v okoliščinah, v kakršnih živimo danes in glede na dolžnosti, ki jih ima emigracija napram vsemu narodu, ni prav nobenega dvoma, da je še neprimerno važnejše publicistično in propagandno delo za našo rešitev. Koledar je posvetil skoro štiri strani "leposlovnemu ustvarjanju emigracije,"

a ker ravno navedeni krog ni bil doslej zmožen še niti migniti s prstom na publicističnem področju, je prevažno in požrtvovalno delo drugih kratko in malo — zamolčal; Nemci pravijo temu "totschweigen." Dalje prinaša koledar dobro poldrugo stran poročila o delu slovenskih emigrantov v Rimu, kjer prav tako gostobesedno proslavlja delo in "delo" le svojega majhnega strankarsko ekskluzivnega kroga, ki se je nahajal tedaj v Rimu, niti z besedico pa ne omenja pridnega dela premnogih drugih, ki pa slučajno niso spadali v ta krog, da ne rečemo v to kliko. Vsa povojna leta ni vsa številna in bogata slovenska emigracija v USA izdala niti ene brošure za informacijo velikega sveta o Slovencih, izdal je pa vsaj v slovenščini tako delce reven slovenski duhovnik, ki pa slučajno ne veruje v nezmotljivost in edinozveličavnost kroga okrog "Svobodne Slovenije" in ne vihti pred njim slepo svoje kadilnice, zato koledar tudi to delce zamolčuje. In takih primerov bi lahko navedli še celo vrsto.

Prva naloga in najelementarnejša dolžnost koledarja bi bila jasno in konkretno afirmirati v vsej emigraciji naš obče narodni politični program, da bi končno naša emigracija vsaj že vedela, kaj in kako sploh hočemo. Toda niti črke ne najdemo o tem, kar si moremo razlagati le tako, da ta krog, ki si lasti vse vodstvo vse emigracije, niti sam sploh ne ve, kaj hoče, razen tega, da se mu morajo vsi slepo pokoravati. Hoče pa pomanjkanje takega programa nadomestiti z vsiljivim in vedno neokusnejšim osebnim malikovanjem, prav tako, kakor je delal poprej dvajset let doma in kakor so ga in ga še vrše vsi — totalitarci. To neznosno osebno malikovanje je pri nas še mnogo bolj smešno nego pri ostalih totalitarcih, kajti Hitler, Stalin, Mussolini, Tito i. dr. so imeli in imajo vsaj neke konkretne programe, dočim živ krst v naši emigraciji ne ve, kakšen je program in v čem obstoji tisto "delo," ki naj bi ga mi vsi občudovali in mu le hvaležno kimali.

Te in take misli se vzbujajo človeku pri pregledovanju tega koledarja in človeku je težko, ko mora z zagrenjenim srcem zopet in zopet le ugotavljati, da velikega dela naše emigracije ni naučila vsa naša katastrofa prav ničesar . . . M. J.

★ ★ ★

KOMINFORMISTIČNA OFENZIVA

—poročilo našega posebnega dopisnika—

KOMINFORMISTIČNI agenti v Jugoslaviji so v zadnjih tednih začeli z najaktivnejšimi podvigi, ki naj pripravijo potrebno za kominformistično vstajo. V zadnjih tednih se je izvršila cela vrsta važnejših sabotažnih akcij, od katerih so najvažnejši požar na ladji "Partizanka" in požar čistilnice Romsa na Reki. Te sabotažne akcije so posebno pomembne zaradi svojega čisto nenadnega in v javnosti nepričakovanega izbruha. Zaradi silne tajnosti, ki naj prepreči ljudstvu Jugoslavije, da se zaveda, kaj se dogaja, javnost ne zve ravno mnogo o teh dogodkih. Poleg tega pa je pažnja vseh obrnjena k kominformističnim prevratnim grupam, ki jih Sovjetska Zveza in satelitske države tajno pošiljajo v Jugoslavijo, da bi razširjale proti-Titovsko propagando in formirale oborožene odrede, ki naj bi z oboroženo vstajo zrušile Titov režim. Vso kominformistično aktivnost lahko razdelimo, poleg političnega pritiska, ki ga na Jugoslavijo izvaja Sovjetska Zveza in satelitske države, v tri kategorije: Aktivnost prevratnih skupin, ki jih Kominform pošilja v Jugoslavijo iz Madžarske, Romunije, Bolgarije in Albanije; aktivnost sabotažnih skupin in oboroženih odredov ter končno aktivnost raznih ilegalnih kominformističnih organizacij.

PREVRATNE SKUPINE

Delo kominformističnih ilegalnih skupin in trojk, ki ilegalno prihajajo v Jugoslavijo, predvsem iz Madžarske in Romunije, je zaradi velike tajnosti, ki je zaradi čim večjega uspeha nujno potrebna, zelo težko zasledovati. Vendar pa novice o aretacijah nekaterih skupin te vrste povzročajo splošno mišljenje, da se je marsikateri od teh skupin posrečilo prebiti v Jugoslavijo in povezati se z domačo kominformistično organizacijo brez večjih izgub. Vse kaže, da sta glavna kanala v Jugoslavijo preko Srema in Slavonije v Bosno ter preko Banata in Srbije v Bosno. Vse kominformistične skupine, ki jih je UDBA (Ozna) do sedaj zajela,

so bile oborožene in imele pri sebi velike zaloge propagandnega materiala. Zaradi tega je zelo verjetno, da je njihova dolžnost dvojna: organizirati oborožene odrede ter razširjati proti-Titovsko propagando. Od srede julija pa do konca avgusta je UDBA aretirala in likvidirala eno skupino v Vinkovcih, eno v Osijeku ter eno v bližini Siska. Člani poslednje skupine so poleg orožja imeli s seboj tudi peklenške stroje sovjetskega izvora, s katerimi naj bi vršili sabotažne akcije.

Vodja oborožene kominformistične akcije v Jugoslaviji je general-major **Pero Popivoda**, eden izmed bivših najvišjih oficirjev Komande Jugoslovanskega letalstva in bivši poveljnik XIX. partizanske divizije v Sloveniji, ki je pobegnil v Romunijo že sredi 1948 leta. Po najnovejših vesteh je Popivoda že prispel tajno v Jugoslavijo iz Temišvara (Romunija), kjer je bil popreje njegov štab, vendar pa te vesti ni možno preveriti. Naloga vsake skupine te vrste, ki ji uspe, da se prebije v Jugoslavijo, ne da bi jo UDBA likvidirala, je stopiti čim preje v zvezo z domačo kominformistično organizacijo in skupno z njo širiti proti-Titovsko propagando ter vršiti sabotažne akcije, ki so glavni cilj vsake posamezne skupine. Po izvršitvi te naloge se morajo skupine umakniti v gozdove, zlasti v severno-vzhodno Bosno v okolico Tuzle in tam organizirati oborožene odrede.

NOTRANJA ORGANIZACIJA

Titu je kmalu po resoluciji Informbiroja upelo vsaj navidezno uničiti vso kominformistično opozicijo v državnem aparatu, vojski, UDBI in KPJ. Vendar pa le navidezno. Sicer so nekateri zlasti starejši komunisti poskušali izvršiti prevrat takoj po deklaraciji Informbiroja, je večina kominformistov ostala neopažena ter je tako ušla strašnim represalijam UDBE. Vsakodnevne aretacije teh komunistov, zlasti predvojnih partijcev, ni zmanjšalo števila kominformistov, ker je Titovo zbližanje z Zapadom rodilo precejšnje neza-

dovoljstvo tudi med mlajšimi komunisti. Zaradi tega lahko rečemo, da število kominformistov v Jugoslaviji preje raste kot pa pada. Poleg vsega tega pa ne smemo pozabiti, da je današnja borba titovskih in kominformističnih elementov v vojski, državnem aparatu in UDBI, predvsem borba manjših skupin, ki pa so vse sestavljene iz samih vodilnih in vplivnih članov KPJ. Veliko število članov partije pa je zaenkrat še neodločeno in je zelo verjetno, da se bodo pridružili oni strani, ki jo bodo smatrali za močnejšo. Sedanja zunanje-politična ofenziva, ki jo je začela SSSR proti KPJ s Titom na čelu in povečano število terorističnih akcij, ki jih kominformisti vrše, sta povzročili, da se je veliko število teh opreznih pridružil kominformistični skupini. Ostali pa zaradi svoje neaktivnosti ne predstavljajo kominformistom nikake resnejše ovire, zlasti ker morajo tudi ti računati z možnostjo kominformistične zmage in svoje lastne usode. Titov položaj je zaradi tega mnogo težji, ker ne pozna svojih sovražnikov in so vsi člani njegove partije, medtem ko so oni, ki so se že v začetku izjavili za Kominformo, že davno likvidirani ali pa v koncentracijskih taboriščih ter ne pridejo več v poštev za kakršnokoli akcijo.

Zdi se, da se je Tito naslonil predvsem na višje oficirje, ki naj bi mu zagurali vernost vojske v slučaju oboroženega odpora. Toda veliko višjih oficirjev je enako prepričanih kominformistov kljub vsem predpravicam, ki jih uživajo. Med temi sta gotovo omembe vredna generalni poročnik **Daniilo Lekić**, bivši poveljnik 5. vojnega okrožja v Zagrebu, ki se nahaja sedaj v zaporu in generalni polkovnik **Peka Dapčević**, ki se je javno sicer izjavil za Tita in ga je zato kominformistična "Nova Borba" silovito napadla. Dapčević je pod stalnim nadzorstvom UDBE zaradi njegovega brata, ki so ga ubili Titovi organi, ko je poskušal zbežati iz Jugoslavije.

Med mlajšimi oficirji pa je nezadovoljstvo še večje. Vkolikot je bilo možno doslej opaziti, so ravno mlajši oficirji oni, ki vrše največ sabotažnih akcij proti Titovemu režimu.

Po dosedanjih podatkih izgleda, da je notranja kominformistična organizacija v Jugoslaviji dokončana ter da je sedaj dobila nalogo sprejemati skupine, ki ilegalno prihajajo iz tujine ter v zvezi z njimi organizirati sabotaže ter zbirati prostovoljce za kominformistično gverilo. Delo teh organizacij je seveda prav tako tajno kot ono sabotažnih skupin. Edino merilo njihove aktivnosti so tudi v tem primeru aretacije: Pretekli mesec je policija odkrila v Štipu večjo kominformistično organizacijo, vendar pa je večini članov (okoli 100 ljudi) uspelo zbežati v Bolgarijo; v istem mesecu je bila aretirana skupina gojencev pomorske akademije, ki so bili na počitnicah v Opatiji, dalje večja skupina delavcev in civilnih nameščencev v Slavonskem Brodu, ki je baje uničila železniško delavnico in končno skupina oficirjev in delavcev v državni tovarni motorjev v Rakovici pri Beogradu, ki je bila obtožena sabotaže v tej najvažnejši jugoslovanski industrijski panogi. Poleg tega je bilo aretiranih v Istri in predvsem v Zoni "B" Svobodnega Tržaškega Ozemlja nekaj oficirjev, podoficirjev in civilistov, vendar pa pravi značaj te organizacije še ni poznan.

Kominformistična organizacija je predvsem močna v Srbiji, Bosni in Macedoniji, predvsem pa ima veliko število pristašev med Črnogorci, ki jim Titov režim ni dal onega, kar jim je med vojno obljubljal za njihove zasluge v NOV in POJ. V Sloveniji izgleda, da je kominformistična organizacija že uničena ter da so bili likvidirani tudi vsi vodilni hrvatski kominformisti. Največjo kominformistično aktivnost je zato pričakovati predvsem v južnih delih države.

★ ★ ★

SLOVENSKO DRUŠTVO V VEL. BRITANiji

SLOVENCEM IN SLOVENKAM V VEL. BRITANiji !

Tekom zadnjih let je število slovenskih priseljenecv v Vel. Britaniji močno naraslo. S tem pa je tudi narasla potreba po medsebojni povezanosti s pomočjo vseslovenskega nepolitičnega društva, ki bi premostilo velike zemljepisne razdalje med nami ter nam vsaj nekoliko olajšalo izgubo domovine. Naš narodni čut in potreba po medsebojni pomoči ter zaščiti naših interesov v tujini nam vevlata, da se organiziramo.

Na podlagi ankete, pri kateri se je ogromna večina vprašanih izrekla za ustanovitev slovenskega društva ter po dogovoru ob priliki manjših izletov Slovencev v Londonu, se je ustanovil pripravljalni odbor pod vodstvom gospoda župnika Kunstlja, ki je nato sklical ustanovni občni zbor na dan 31. julija 1949. v Londonu.

Na tem zboru navzoči Slovenci—po številu 96—so soglasno sklenili ustanovitev "Slovenskega društva v Vel. Britaniji," potrdili predlagani osnutek pravil z nekolikimi dopolnitvami in izvolili prvi društveni odbor ter društveni svet.

Odbor, ki je izvoljen za eno leto, sestavljajo: **Franč Sešek**, predsednik; **Dora Žebot**, podpredsednik; **Karel Lavrenčič**, tajnik; **Vida Zabavnik**, blagajnik in **Drago Otorepec**, gospodar. Predsednik sveta, ki je usmerjevalni organ društva, je **dr. Alojzij Kuhar**.

Nameni in cilji društva so izključno nepolitični ter slone na prosvetnem, narodno-vzgojnem in socialnem programu. Glavna naloga pa mu bo vzdrževanje družabnih vezi med sonarodnjaki ter medsebojna pomoč. Ena četrtnina vseh Slovencev v Veliki Britaniji je pristopila k društvu že ob njegovem rojstvu, kar najjasneje dokazuje, da je bilo osnovano res na splošno željo in da uživa splošno zaupanje in priznanje med tukajšnjimi Slovenci.

Toplo vabimo vse sonarodnjake v Vel. Britaniji, da pristopijo k društvu in s tem pripomorejo k uspešni dosegli njegovih ciljev.

Prijave naj se pošljejo na naslov: "Slovensko društvo," 222, Walm Lane, London, N.W.2.

Slovenci in Slovenke, združimo vse naše napore v skupno korist in ugled slovenskega naroda v tujini !
Društveni odbor.

Odbor sporoča vsem onim, ki so se že prijavili za člane, da bodo v kratkem prejeli članske izkaznice s prošnjo za poravnavo članarine, ki znaša 1 šiling na mesec. Kdor do konca septembra tega ne bi prejel, je znak, da društvo nima njegovega naslova, bodisi, da ga ni poslal, ali pa je bil napisan nečitljivo. Vsi oni, ki se bodo še prijavili, naj izpolnijo prijavnice z velikimi tiskanimi črkami !

Prijavnica naj se glasi takole :

"Podpisani prosim za sprejem v članstvo "SLOVENSKEGA DRUŠTVA V VELIKI BRITANiji." Obvezujem se redno izpolnjevati članske obveznosti v smislu društvenih pravil, ki jih odobravam in sprejemam.

Priimek, krstno ime, kraj in čas rojstva, državljanstvo, stan (samski, poročen, vdovec), poklic, sedanja zaposlitev, naslov, podpis in datum."

Radi hitrejšega poslovanja naj se denarne pošiljke in dopisi, ki so z njimi v zvezi, pošiljajo na naslov blagajničarke: Gdč. Vida Zabavnik, 7 Hampstead Way, London, N.W.11.

KLIC TRIGLAVA je glasilo demokratskih protikomunističnih Slovencev v emigraciji ! Izhaja 15. in 30. v mesecu.

Naročnina znaša: **Anglija** : 24/- letno, 6/- četrtletno. Plačljivo potom Postal Orderja.

Nemcija : 12/- letno, plačljivo preko prijateljev v C.M.W.S.

Kanada in USA : 5 dolarjev letno.

Argentina : 20 pesosov letno, plačljivo dostavljalcu.

SPET SE Približuje ZIMA ! NE POZABITE NA NALOGO "SOCIALNEGA SKLADA 29.

OKTOBRA" !!!

PAKETE Z ŽIVILI

lahko naročite zase in za Vašo družino ! Za informacije se obrnite na naslov :

J. B. SMITH

17, PELHAM COURT, KINGSTON ROAD
STAINES, MDDX.